Itälahdenkatu 22A
00210 Helsinki
Suomi
Y-tunnus 3143318-3

info@reorbit.space
www.reorbit.space

Ville Meskus
Puolustusliiketoimintajohtaja
Itälahdenkatu 22A 00210 Helsinki
ville.meskus@reorbit.space
+358401507890

Helsinki 15. lokakuuta, 2024

ReOrbit Oy:n kirjallinen lausunto aiheesta HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

ReOrbit kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto puolustusvaliokunnalle. Keskitymme lausunnossamme talousarvioesityksestä erityisesti puolustushallinnon alaan, ja talousarvioesityksessä korostuukin erityisesti puolustushallinnon osalta sellaisia keskeisiä seikkoja, joiden pohjalta haluamme ehdottaa kohtuullisia, mutta Suomen turvallisuuden kannalta erityisen tärkeitä toimenpiteitä puolustusteollisesta näkökulmasta, ja erityisesti avaruusekosysteemin puolustuksellisen aseman näkökulmasta.

Talousarvioesityksessä tuodaan esille Suomen turvallisuusympäristön merkittävät muutokset ja erityisesti arktisten alueiden ja Itämeren kasvava sotilasstrateginen merkitys. Puolustusministeriön tehtävänä on varmistaa, että Suomi pystyy ylläpitämään vahvaa puolustuskykyä, joka vastaa sotilaallisiin uhkiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Erityisesti kyky ennaltaehkäistä ja puolustautua kaikissa operatiivisissa ympäristöissä korostuu. Suomen kokonaisturvallisuuden varmistaminen edellyttää myös eri hallinnonalojen tiivistä yhteistyötä sekä kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön kehittämistä Nato-jäsenyyden tuomien velvoitteiden mukaisesti.

Erityisesti näitä mainittuja talousarvio-otteita tukien olisi tärkeää huomioida puolustushallinnon tulostavoitteiden näkökulmasta seuraavaa:

1. Puolustus- ja kaksoiskäyttöteollisuuden merkitys korostuu kokonaisturvallisuuden ja puolustuskyvyn turvaajana. Teollisen yhteistyön tulisi näkyä tarmokkaammin puolustushallinnon alan tulostavoitteissa.

2. Kriittiset kansalliset kyvykkyydet on huoltovarmuussyistä hankittava kotimaasta. Erityisesti Suomen tulisi pyrkiä varmistamaan suvereniteettinsa kriittisten avaruusperusteisten kyvykkyyksien osalta muuttuneessa geopoliittisessa ympäristössä. Kriittisten kyvykkyyksien hankkiminen Suomen ulkopuolelta palveluna on paitsi kallista, myös varteenotettava

Itälahdenkatu 22A
00210 Helsinki
Suomi
Y-tunnus 3143318-3

info@reorbit.space
www.reorbit.space

turvallisuusriski, etenkin huomioiden kansallisen teollisuutemme kyvyt tuottaa tarvitsemamme avaruuspalvelut kotimaassa. Esimerkkinä tällaisesta kyvykkyydestä voidaan mainita satelliittikommunikaatio kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

3. Kyvykkyyksien hankinnassa on otettava huomioon kokonaiskustannukset, huoltovarmuusnäkökulma sekä riskit liittyen ei-kansallisten palveluiden käyttöön kriittisissä tarpeissa. Kriittisimmät kyvykkyydet tulisi turvata kotimaisesta teollisuudesta, ja vasta sen jälkeen lisätä palveluja ylikansallisista palveluista (kuten EU:lta ja Natolta) tai hankkia kyvykkyyksiä ulkomailta.

4. Vienninedistämisen tuki on sisällytettävä puolustushallinnon prosesseihin kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Puolustusteknologiat tulevat enenevissä määrin kaupalliselta sektorilta, ja jotta ne voidaan ottaa kotimaisen puolustuksen käyttöön turvallisuuskriittisiksi kyvykkyyksiksi, on niiden huoltovarmuus turvattava saatavuuden, ylläpidon ja osaamisen näkökulmasta. Koska kotimaisen puolustuksen markkina on liian pieni huoltovarmuuden turvaamisen näkökulmasta, on varmistettava, että puolustusteknologioiden vientiä tuetaan, koska viennin edistäminen palvelee suoraan kotimaista turvallisuutta, sen lisäksi että se edistää kansantaloutta ja luo työpaikkoja.

5. Juuri nyt on puolustus- ja kaksoiskäyttöteollisuuden näkökulmasta tärkeä vienti-ikkuna auki Nato-jäsenyyden myötä. Vienninedistämistyön Naton suhteen on käynnistyttävä avaruuden osalta heti, koska Natossa määritellään 2025 Suomen kannalta elintärkeitä kokonaisuuksia, kuten arktisen alueen satelliittikommunikaatiota. Suomen onkin tehtävä omat kriittisten avaruuskyvykkyyksien määrittelynsä viipymättä ja niiden lähtökohdista edistettävä Suomen avaruusteollisuuden vientiä Naton jäsenmaiden tarpeisiin. Jättäminen Suomen avaruusmäärittelyt vuodelle 2026 on auttamatta liian myöhäistä ja olisi Suomen avaruusekosysteemin panostukseen aiempina vuosina käytettyjen määrärahojen näkökulmasta lyhytnäköistä ja varsin haitallista.

6. **Edellisen johdosta ehdotamme:**
    - Varaudutaan avaruuspuolustuksen strategiseen valmisteluun Ruotsin esimerkin mukaisesti ja Suomen kokonaisturvallisuuden kannalta kriittisten kansallisten kyvykkyyksien turvaamiseen seuraavasti:

Itälahdenkatu 22A
00210 Helsinki
Suomi
Y-tunnus 3143318-3

info@reorbit.space
www.reorbit.space

- **Allokoidaan Puolustusministeriön toimintamenoihin henkilötyövuosi puolustushallinnon resursseista kriittisten avaruuskyvykkyyksien määrittelyyn ja näiden kyvykkyyksien turvaamisen valmisteluun**. Valtioneuvoston periaatepäätös (2016) Suomen puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan turvaamisesta on kriittisten kyvykkyyksien osalta auttamatta liian vanha peilaamaan nykyistä turvallisuustilannetta saati teknologisen kehityksen tilaa. Ydinkyvykkyydet on määriteltävä sen kautta, mitkä ovat kriittiset kansalliset suvereniteettitarpeet. Avaruus on läpileikkaava domain tukemaan kaikkia muita puolustuksen kannalta operatiivisia alueita.
- Kriittisillä avaruuskyvykkyyksillä varmistetaan kokonaisturvallisuuden ja puolustuksen toiminnan resilienssi ja omavaraisuus sekä multidomain operations -toimintakyky.
- **Suvereniteettiriskien poistaminen korvaamalla ulkomaiset kriittiset avaruuspalvelut kotimaisilla todennäköisesti vähentää näiden palvelujen vuosittaisia kustannuksia merkittävästi sen lisäksi, että riskien poistaminen palvelee turvallisuutta sekä välittömästi että huoltovarmuuden näkökulmasta**.
- Lisäksi kyvykkyyksien kehittämisen myötä niiden vientipotentiaali kasvaa merkittävästi parantaen kokonaistaloudellista näkökulmaa.
- **Turvallisuus- ja riskinäkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää, että juuri Puolustusministeriön toiminta on valmistelussa resursoinnin osalta turvattu**, mutta lisäksi Sisäministeriön sekä Liikenne- ja viestintäministeriön roolin tulee säilyä keskeisenä.

- G2G-edistämistä valmistellaan pilotoimalla avaruussektoria, olisi luonteva kaksoiskäyttösektorin G2G-pilottisektori ilman riskiä kineettisten kyvykkyyksien viennin poliittisuudesta, sillä avaruusviennissä G2G on erittäin keskeisessä roolissa kansainvälisessä kaupassa. Työn voisi tehdä yhteistyössä Puolustusministeriön, Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Ulkoministeriön kanssa.

Yhteenvetona ehdotamme kahta kohtuullista mutta puolustuksen ja avaruusteollisuuden jatkumon kannalta merkittävää prioriteettitoimenpidettä:

1. Allokoidaan Puolustusministeriön toimintamenoihin henkilötyövuosi puolustushallinnon resursseista kriittisten avaruuskyvykkyyksien

Itälahdenkatu 22A
00210 Helsinki
Suomi
Y-tunnus 3143318-3

info@reorbit.space
www.reorbit.space

määrittelyyn ja näiden kyvykkyyksien turvaamisen valmisteluun yhdessä teollisuuden kanssa.

2. Edistetään huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta tärkeää puolustus- ja kaksoiskäyttöteknologioiden vientiä valmistelemalla G2G-mallia, jota pilotoidaan avaruussektorilla.

-